

Startnotitie Dagactiviteiten

Huidige situatie

In de huidige uitvoering van dagactiviteiten is een onderscheid in drie 'segmenten': dagactiviteiten voor jeugd, volwassenen en ouderen. Zij worden gescheiden georganiseerd en ook op afzonderlijke locaties aangeboden. De contractering in 2016 sluit aan op deze indeling, er zijn producten voor jeugd, voor volwassenen en voor ouderen.¹

Jeugd

Het aanbod voor jeugd betreft dagactiviteiten voor kinderen met een beperking (vrijgesteld van leerplicht) in peuterdagcentra of kinderdagcentra en BuitenSchoolse Opvang voor kinderen in het Speciaal Onderwijs. Dagactiviteiten zijn primair gericht op het bieden van dagstructuur en een zinvolle daginvulling en ter ontlasting van het gezin. Activiteiten worden groepsgewijs aangeboden en zijn gericht op educatie, ontwikkeling en op het aanleren van praktische vaardigheden. Dagactiviteiten in de jeugd-GGz en in de jeugd- en opvoedhulp maken geen onderdeel van het huidige aanbod in het perceel 'dagactiviteiten'. Dat geldt ook voor deeltijd- of dagbehandeling voor o.a. kinderen met licht verstandelijke beperkingen of gedragsproblemen. Dit aanbod is onderdeel van het pakket ambulante behandeling Jeugd.

Volwassenen

Het aanbod voor volwassenen bestaat uit activiteiten op tal van dagactiviteitencentra in de regio. Dagactiviteiten voor volwassenen hebben tot doel om mensen met beperkingen (afgekeurd voor arbeid) te kunnen laten participeren. Zij zijn gericht op het bieden van dagstructuur. De activiteiten vinden overdag plaats, buiten de woonsituatie en in groepsverband. Zij zijn arbeidsmatig van aard, activeringsgericht of belevingsgericht.

Een beperkt aantal mensen met een indicatie voor dagactiviteiten mensen doet vrijwilligerswerk in een bedrijf of maatschappelijke organisatie, waarbij een zorgaanbieder begeleiding biedt.

Ouderen

Het aanbod voor ouderen bestaat uit activiteiten in dagactiviteitencentra voor ouderen (vaak verbonden aan een verzorgingshuis). Zij zijn bedoeld voor ouderen met somatische beperkingen of een matige vorm van dementie. De activiteiten zijn gericht op het bieden van dagstructuur. Zij vinden overdag plaats, buiten de woonsituatie en in groepsverband. De activiteiten zijn gericht op activering of beleving.

PGB

Van dagactiviteiten wordt door cliënten ook gebruik gemaakt via PGB, en dan vooral bij kleinere bedrijven (boerderijen, maneges, klusbedrijven, onderhoudswerkzaamheden). Voor ouderen bestaan mogelijkheden voor opvang met een bepaalde culturele achtergrond.

Dagactiviteiten als onderdeel van Beschermd Wonen

In het beschermd wonen vormen dagactiviteiten meestal een integraal onderdeel van het aanbod. Een indicatie BW is mogelijk met of zonder dagactiviteiten. Deze worden geboden door de aanbieders die zijn gecontracteerd voor Beschermd Wonen, maar ook door onderaannemers van deze aanbieders.

Gebruik

In de bijlage (volgt nog) zijn gegevens opgenomen over het gebruik dagactiviteiten in 2015 in de regio.

1. Contractering in 2015 en 2016 o.b.v. onderhandse aanbesteding bij 23 zorgaanbieders in de regio, die dagactiviteiten bieden aan kinderen, volwassenen en ouderen.

Stip op horizon (voor 2017 en verder)

Regio Amersfoort streeft naar een inclusieve samenleving. Ook kwetsbare inwoners kunnen deelnemen aan activiteiten of (vrijwilligers)werk verrichten, dat wordt georganiseerd bij maatschappelijke organisaties, bedrijven of projecten. Voor mensen die ondersteuning behoeven bij het kunnen deelnemen aan activiteiten in de samenleving geldt dat:

- de wens van de cliënt en eventuele mantelzorgers centraal (vraaggericht werken) staat;
- de participatievraag voorop staat, niet de behoefte aan begeleiding of behandeling van de beperking;
- zij zoveel mogelijk kunnen meedoen in de lokale samenleving: bij scholen, (buurt)verenigingen, maatschappelijke organisaties of bedrijven.

Voor de vernieuwing en doorontwikkeling van dagactiviteiten hanteren we daarom de volgende uitgangspunten:

- aanbod waar mogelijk en wenselijk dicht bij de cliënten organiseren (wijkniveau, geïntegreerd in de samenleving);
- aanbod waar mogelijk door of samen met wijkbewoners of lokale organisaties/bedrijven;
- verschillende cliëntvragen/doelgroepen waar mogelijk en wenselijk combineren en locaties zo veel mogelijk voor verschillende soorten activiteiten gebruiken (maximale ruimte voor ontmoeting én efficiënt gebruik);
- laagdrempelig en zonder indicatie indien mogelijk.

Voor veel jongeren, (jong)volwassenen en ouderen die behoefte hebben aan een vorm van dagactiviteiten, zal een plek in de samenleving, met enige vorm van begeleiding, passend zijn. Er is ook een groep die meer structuur heeft in de begeleiding, en een beschutte (of toegankelijke) omgeving. Voor deze groep zullen 'beschutte dagactiviteiten' nodig zijn.

De uitgangspunten kunnen als volgt worden vertaald naar de mogelijkheden voor de diverse leeftijdsgroepen:

1. Peuters en kinderen

Activiteiten voor kinderen zullen in groepsverband en in een beschutte locatie nodig blijven. De wensen die wij hebben zijn:

- dichtbij of op wijkniveau of in de school te organiseren, indien mogelijk;
- daar waar mogelijk dagactiviteiten met andere 'doelgroepen' organiseren;

Specifieke BSO-activiteiten moeten alleen blijven bestaan, als regulier BSO (met indien nodig extra ondersteuning) geen optie is.

2. Training en ontwikkeling voor jongeren/jongvolwassenen

Speciale aandacht verdient de groep jongvolwassenen die uitstroomt uit het speciaal onderwijs of vakonderwijs. Het gaat vooral om jongeren met (arbeids)beperkingen die (met of zonder Wajong-uitkering), die al dan niet toegeleid kunnen worden naar de arbeidsmarkt (met loonsuppletie). Er moeten voldoende leerwerktrajecten zijn en trajecten die gericht zijn op van 'binnen naar buiten'. Daarnaast is aandacht en aanbod nodig voor het begeleiden terug naar school en of werk van jongeren (14-17) die uitvallen.

3. Volwassenen

De gewenste ontwikkeling is:

- (dag)activiteiten met beperkte structuur en begeleiding kunnen in de basisinfrastructuur worden geboden, zoveel mogelijk 'in de samenleving';

- meer mogelijkheden van 'begeleide dagactiviteiten' of begeleid vrijwilligerswerk (individueel of in groepsverband);
- met het oog op de ontwikkeling van het bovengenoemde, afbouw van beschutte dagbesteding (aangepaste huisvesting, meer begeleiding) voor volwassenen met matig tot ernstige beperkingen.

4. Dagactiviteiten voor ouderen

De gewenste ontwikkeling is:

- er is een gevarieerd aanbod voor ouderen, zoveel mogelijk dichtbij georganiseerd;
- (dag)activiteiten met beperkte structuur en begeleiding kunnen in de basisinfrastructuur worden geboden (doelgroepoverschrijdend), individueel of in groepsverband;
- mogelijkheden voor beschutte dagbesteding (aangepaste huisvesting, meer begeleiding) voor ouderen met matig tot ernstige beperkingen; met het oog op bovengenoemde ontwikkeling afbouw dan wel het op peil houden van de beschikbare capaciteit. Het laatste is afhankelijk van de vraag die ontstaat in het kader van de vergrijzing.

Focus bestuurlijke aanbesteding

Voor de ontwikkeling van bovengenoemde punten is een meerjaren plan nodig. Niet alles kan en hoeft in het eerste jaar gerealiseerd. Gedacht wordt aan de volgende speerpunten in 2017:

- Een sluitende aanpak en aanbod voor jongeren op het gebied van arbeid en dagbesteding (in samenspraak met arbeid en onderwijs). Deze aanpak start vanaf de leeftijd van 16 jaar, om hen voor te bereiden op zelfstandigheid en meedoen naar vermogen.
- Een stimulans voor de ontwikkeling van 'begeleide' vormen van dagactiviteiten (individueel of groepsgewijs aan te bieden) door om- en afbouw van een deel van de 'beschutte' dagactiviteiten.
- Ombouw van een deel van de dagactiviteiten voor ouderen van beschut naar algemeen toegankelijk aanbod in de basisinfrastructuur. Dit vraagt lokale ontwikkeling.

Om tot contractering te kunnen overgaan is nodig:

- een (nieuwe) productomschrijving met tarief;
- het vaststellen van de wijze van aanbesteden;
- besluitvorming over wat lokaal en wat regionaal inkopen.

Gecontracteerde en nieuwe partijen

In 2016 hebben we in de regio ruim 20 aanbieders gecontracteerd, veelal grote regionaal werkende organisaties. Vooral afkomstig uit de traditionele VG-sector.

Een andere vorm van contracteren, waarbij ook nieuwe partijen kunnen inschrijven, zou tegemoet moeten komen aan de diversiteit van 'de markt' en de beweging van beschutte vormen van dagbesteding naar meer participatie in de samenleving.

Inclusief dagactiviteiten die nu onderdeel uitmaken van Beschermd Wonen

We kiezen ervoor dagactiviteiten los te koppelen van een indicatie Beschermd Wonen. Hierdoor ontstaat een belangrijk afwegingsmoment of iemand voor zijn dagactiviteiten gebruik kan maken van de lokale basisinfrastructuur (niet-maatwerkvoorziening), in aanmerking komt voor dagactiviteiten (maatwerkvoorziening), of op werk gerichte re-integratie interventies in het kader van de participatiewet.

Het streven is de dagactiviteiten uit Beschermd Wonen te halen en de ondersteuning bij participatie voor mensen in beschermd wonen en 24-uursopvang over te brengen naar de afzonderlijke gemeenten. Het budget dat hiermee gemoeid is zal deze beweging volgen.

Financiële doelstellingen

Uitgangspunt is behoud van het budget voor dagactiviteiten voor elk van de drie leeftijdsgroepen. Het totale budget voor 2016 bedraagt circa € 7,3 miljoen, als volgt verdeeld:

- Jeugd: 1,2 miljoen
- Volwassenen: 2,4 miljoen
- Ouderen: 3,1 miljoen

Hier zal nog bijkomen het bedrag dat uit Beschermd Wonen wordt toegevoegd voor dagactiviteiten.

Daarnaast is er € 400.000,- beschikbaar voor vervoer van volwassenen en ouderen en € 250.000,- voor jeugdigen.

Voor de ombouw van activiteiten richting basisinfrastructuur moet worden vastgesteld welk deel van het budget daarvoor beschikbaar komt. Dat geldt ook voor de verhouding tussen beschutte vormen van dagactiviteiten en begeleide vormen van dagactiviteiten.

Bijlage

Gegevens over aantallen indicaties per 31-12-2015 regio Amersfoort:

Leeftijdscategorie	Aantal
Kinderen	95
Volwassenen (VG+LG)	199
Ouderen (som en PG)	340

In het overzicht ontbreken nog de indicaties op basis van psychosociale problematiek.

Verhouding ZIN/PGB

Bij volwassenen en ouderen kiest het overgrote deel van de cliënten voor zorg in natura.

Bij kinderen is dit anders:

- Kinderen met lichte beperkingen: 80% PGB
- Kinderen met middelzware beperkingen: 50% PGB
- Kinderen met zware beperkingen: 10% PGB

Grootste aanbieders in de regio

Kinderen met beperkingen: Amerpoort (48%)

Volwassenen met VG-problematiek: Amerpoort (70%)

Volwassenen met LG-problematiek: Boogh (95%)

Ouderen met somatische problematiek: Lyvore (21%)

Voor ouderen met psychogeriatrische problematiek zijn diverse aanbieders met een gelijk aandeel.

Financiën

Financiële gegevens over de realisatie van 2015 zijn nog niet volledig. Zodra zij inzichtelijk zijn, worden zij toegevoegd.